

Katarzyna Hipsz

Metody badania poziomu percepcji słuchowej

Do oceny poziomu rozwoju percepcji słuchowej stosuje się następujące metody:

» Wywiad z rodzicami dziecka, z którego staramy się uzyskać:

- dane ogólne: stan zdrowia dziecka, warunki mieszkaniowe, rodzeństwo, rodzice (wykształcenie, zawód, metody wychowawcze, atmosfera w domu),
- informacje o rozwoju fizycznym i psychoruchowym dziecka: informacje na temat ciąży (która, jak przebiegała, przebyte choroby, poród), jak dziecko się rozwijało od narodzin (choroby, czy raczkowało, kiedy zaczęło chodzić i najważniejsze – rozwój mowy),
- informacje o rozwoju emocjonalnym i społecznym: czy dziecko chodziło do żłobka, przedszkola, kto zajmował się wychowaniem, stosunek do rówieśników, jak wygląda ogólna aktywność dziecka (pobudliwe, wrażliwe, spokojne, milczące, towarzyskie, nieśmiałe itp.),
- informacje o nauce: czy dziecko chętnie chodzi do szkoły, jak wygląda nauka i odbieranie lekcji w domu, czy uczy się zgodnie ze swoim wiekiem.

» **Obserwacja dziecka** – obserwujemy wypowiedzi dziecka, wymowę – słuchamy, czy stosuje agramatyzmy, przekręca wyrazy, ma wadę wymowy, mały zasób słów. Obserwujemy dziecko podczas czytania, recytowania, śpiewania, pisania – zwłaszcza zę słuchu.

» **Próby eksperymentalne** – pozwalają ocenić poziom analizy i syntezy słuchowej. Powinno się je wykonywać indywidualnie, w dogodnych warunkach. W czasie prób analizy słuchowej dziecko wyodrębnia z mówionego tekstu:

- zdania: prosimy, aby dziecko wydzieliło określone zdanie z tekstu, piosenki, wiersza,
- wyrazy: wypowiadamy zdanie składające się z kilku wyrazów i prosimy, aby policzyło wyrazy oraz określiło położenie danych słów w zdaniu (wyraz na początku, w środku, na końcu zdania),
- sylaby: prosimy, aby dziecko policzyło, ile dany wyraz ma sylab – na początku wypowiadamy wyrazy jednosylabowe, potem dwusylabowe, a kończymy na kilkusylabowych,
- głoski: prosimy dziecko, aby podało, jaką głoskę słyszy na początku i końcu danego wyrazu, wymieniło przedmioty zawierające określoną głoskę, wyodrębniło

głoskę z sylaby, wydzieliło wszystkie głoski z wyrazu, posegregowało obrazki wg posiadania danej głoski.

Do ocen syntezy słuchowej można stosować próby, podczas których uczeń musi zsintetyzować:

- zdanie: prosimy, aby stworzył zdanie z pomieszanych wyrazów, uzupełnił zdanie brakującymi wyrazami,
- wyraz: prosimy, aby uczeń dokończył wyraz rozpoczęty przez terapeutę, dopowiadając określoną sylabę, uczeń mówi całościowo wyraz, który prowadzący wypowiada sylabami, terapeuta głoskuje nazwę przedmiotu, uczeń ma powiedzieć, jaki to przedmiot i wskazać go, prowadzący podaje wyraz bez ostatniej lub pierwszej głoski, zadaniem ucznia jest uzupełnić wyraz,
- sylaby: mówimy głoskę (samogłoskę lub spółgłoskę), prosimy, aby uczeń dodając do niej inne głoski, tworzył sylaby, aby posegregował obrazki, których nazwy rozpoczynają się określoną głoską.

Tego rodzaju próby dostarczają informacji o tym, który typ zadań sprawia dziecku najwięcej trudności, co powinno pomóc terapeutce ułożyć odpowiedni program zajęć korekcyjno-kompensacyjnych.

- » **Test odtwarzania struktur rytmicznych Miry Stambak** – służy do oceny rozwoju percepcji słuchowej i opiera się na założeniu, że słowa stanowią struktury rytmiczno-czasowe. Terapeuta wystukuje strukturę rytmiczną z pewnymi przerwami. Zasłania pole widzenia tak, aby dziecko nie widziało ręki i przedmiotu, którym badający wystukuje rytm. Dziecko powinno wystukiwany układ powtórzyć, odstukując go. Test zawiera 21 różnych układów rytmicznych ułożonych zgodnie z zasadą stopniowania trudności. Jeżeli uczeń nieprawidłowo odtworzy dany układ, powtarzamy go po raz drugi. Dopiero dwukrotne złe odtworzenie liczy się jako jeden błąd.

Dopuszczalna liczba błędów:

Wiek	mediana	rozśiew
6 lat <	9	14-7
7	8	9-5
8	5,5	8-4
9	3	6-2
10	3	5-2
12	3	4-2